

ARIF ŞƏFAƏT OĞLU MEHDİYEV

85

1934-cü il dekabrın 19-da elmi, pedaqoji və dövlətçilik fəaliyyəti ilə seçilən, fizika və kosmik tədqiqatlar sahəsində tanınmış alim, görkəmli dövlət xadimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Arif Şəfaət oğlu Mehdiyev anadan olmuşdur.

XX əsrin görkəmli Azərbaycan ziyalılarında olan, Arif Şəfaət oğlu Mehdiyev respublikamızın elm və təhsilinin inkişafında böyük rolu və parlaq dəst-xətti olmuş şəxsiyyətlərdən idi.

1975-ci ildən başlayaraq A.Ş. Mehdiyev ətraf mühitin kosmik üsullarla tədqiqinin fiziki-texniki problemlərinin həlli istiqamətində çalışırdı. A.Ş. Mehdiyevin rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə yerüstə avtomatlaşdırılmış informasiya-ölçü kompleksləri tərkibində hidrometeoroloji və ekoloji parametrlərin yığılması və emalı üçün elektromaqnit dalğalarının müxtəlif diapazonlarında işləyən spektral ölçü cihazları yaradılmışdı. Bu cihazlar və informasiya-ölçü kompleksləri çoxsəviyyəli beynəlxalq aerokosmik eksperimentlərin aparılması zamanı tədqiqatçıları peykaltı ölçmələrlə təmin etməyə imkan vermişdir. Yerüstə və Kosmosdan alınan verilənlərin qəbulu, emalı və tematik təhlili ilə bağlı akademik A.Ş. Mehdiyevin rəhbərliyi altında aparılmış işlər Azərbaycanda Coğrafi Məlumat Sistemlərinin inkişafına böyük təkan verdi.

Akademik A.Ş. Mehdiyev 1992-ci ildə Beynəlxalq Mühəndislik Akademiyasına həqiqi üzv, 1996-cı ildə isə Amerika Aeronavtika və Astronavtika İnstitutuna üzv seçilmişdi. O, 1996-cı ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit Okean Hövzəsi Ölkələri üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının Azərbaycan üzrə koordinatoru təyin edilmişdi.

Akademik A.Ş. Mehdiyev 300-dən artıq çap olunmuş elmi işin, o cümlədən 45-dən çox ixtiranın müəllifi idi. Onun “Physica Status Solidi”, “Физика и техника полупроводников”, “Remote Sensing Reviews” və s. kimi nüfuzlu beynəlxalq elmi jurnallarda və məcmuələrdə dərc olunmuş elmi məqalələrinə dünya alimləri tərəfindən çoxsaylı istinadlar edilmişdir. 21.06.2002-ci ildə işlədiyi Milli Aviasiya Akademiyasında Ətraf mühitin aerokosmik monitorinqi kafedrası yaradıldı. Həmin vaxtdan kafedra müdiri vəzifəsini f.-r.e.d., professor, AMEA-nın akademiki Arif Şəfaət oğlu Mehdiyev icra edirdi.

Akademik A.Ş. Mehdiyev həm də 2002-ci ildən ömrünün sonuna kimi Milli Aviasiya Akademiyasının “Ətraf mühitin aerokosmik monitorinqi” kafedrasına rəhbərlik etməklə bərabər, onun rəhbərliyi altında 7 elmlər doktoru və 20-dək elmlər namizədi dissertasiya işlərini müdafiə etmişlər.

Kafedranın nəzdində 10 fevral 2014-cü ildə “**Aerokosmik monitoring**” Problem laboratoriyası yaradılmış, burada CİS texnologiyalar əsasında ekoloji problemlərin tədqiqində alınmış aerokosmik məlumatların və aerokosmik şəkillərin emalı ilə bağlı elmi işlər aparılmışdı.

Akademik A.Ş. Mehdiyevin son illəri əhatə edən elmi fəaliyyəti ekoloji problemlərin yerin Kosmosdan alınan məlumatları vasitəsilə ilə həllinə həsr olunmuşdur. Bu istiqamətdə aparılan elmi tədqiqatlar bu gün də Milli Aviasiya Akademiyasının “Ətraf mühitin aerokosmik monitoringi” kafedrasının nəzdində fəaliyyət göstərən və vaxtilə rəhbərlik etdiyi “Aerokosmik monitoring” problem laboratoriyasının əməkdaşları tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Akademik A.Ş. Mehdiyevin həm dövlət xadimi kimi göstərdiyi xidmətlər, həm də elm, texnika və təhsil sahəsindəki səmərəli fəaliyyəti və fədakar əməyi dövlətimiz tərəfindən layiqincə qiymətləndirilmişdir. A.Ş. Mehdiyev ilk növbədə özünə qarşı çox tələbkar, öz üzərində daim işləyən və təvazökar bir insan idi. Akademik Arif Mehdiyev dövlət, cəmiyyət, elmi və pedaqoji ictimaiyyət tərəfindən birmənalı şəkildə qəbul olunan bütöv bir şəxsiyyət olmuşdur.

Tanınmış alim, əməkdar elm xadimi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət mükafatı laureatı, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Arif Şəfaət oğlu Mehdiyev 2016-cı il dekabrın 19-da ömrünün 83-cü ilində vəfat etmişdir.

**Arif Mehdiyev Azərbaycanın elmi və pedaqoji tarixində,
Milli Aviasiya Akademiyasının kollektivinin qəlbində
hər zaman yaşayacaq!**

Allah rəhmət eləsin!